

Mitä on ihmiskauppa?

- Ihmiskaupalla tarkoitetaan ihmisten kuljettamista ja siirtämistä hyväksikäyttötarkoituksessa tai pakottamista prostituutioon, työhön tai muuhun orjuuden muotoon.
- Maailmassa arvioidaan olevan yli 27 miljoonaa ihmiskaupan uhria.
- Eri maiden rajojen yli kuljetetaan vuosittain noin 800 000 ihmistä, joista 80 prosenttia on naisia ja tyttöjä.
- Pelkästään EU:n alueella yli 270 000 naista pakotetaan prostituutioon.
- Seksuaaliseen hyväksikäyttöön myydään kaksi lasta minuutissa.
- Ihmiskauppaan myytyjen lasten määrä on 1,2 miljoonaa vuodessa.
- Ihmiskauppa on tällä hetkellä nopeimmin kasvava kansainvälisen rikollisuuden muoto.
- Yksittäisten ihmisten myyminen tuottaa vuosittain noin 10–12 miljardia dollaria.

Lähteet: ILO, UNICEF, UNHCR, Council of Europe Convention on Action against trafficking in Human Beings

Toimivaksi tiedotusväyläksi on osoittautunut media.

– Järjestömme on parin vuoden ajan saanut ohjelma-aikaa radiokanava Astralta. Sen seurauksena meille on tullut töihin myös uusia vapaaehtoisia, Lapa iloitsee.

Turvatalosta väliaikainen apu

Vaikka asenteet Kyproksella ovat hiljalleen muuttumassa, ihmiskaupan vastainen työ polkee vastatuuleen. Uhrien rinnalla neljä vuotta työskennellyt Gosia Chrysanthou törmää päivittäin byrokraatiaan.

– Kansalaisjärjestötoiminta on vie-

lä utta. Kun järjestöjen edustajat esittävät kysymyksiä, heidät nähdään pikemminkin vihollisina kuin apua tarjoavina tahoina. On lähes mahdotonta saada osapuolet työskentelemään yhdessä, Chrysanthou suree.

Chrysanthou mukaan naisten ongelmat jatkuvat senkin jälkeen, kun he ovat hakeneet apua.

– Poliisi tekee päätöksen siitä, kuka on ihmiskaupan uhri. Kuulustelut ovat monesti traumaattisia.

Välitöntä turvaa tarvitsevat uhrin ohjataan valtion turvataloon, jossa he saavat kuukauden aikaa miettiä lähtevätkö maasta vai jäävätkö todistamaan oikeuteen. Ne, jotka jäävät, joutuvat turvatalosta poistumisen jälkeen käytännössä heitteille.

Pitäisi saada asunto, tehdä vuokrasopimus ja löytää asiaan kuuluvat virastot. Se on työlästä, kun ei ole rahaa, kielitaitoa eikä käsitystä asioimisesta oudossa kaupungissa.

Suurin osa naisista kärsii traumoista, joihin ei ole tarjolla minkäänlaista mielenrenteyttä. Elämä jatkuu pelon ja odottamisen kierteessä. Uusitaanko viisumi ja työnhakukortti, saako shekit lunastettua?

On aivan tavallista, että jonkin paperissa olevan pienen virheen tai viranomaisen loman takia tukien maksu viivästyy kuukausilla. Millä sinä aikana maksetaan vuokra tai missä asutaan, jos vuokraisäntä heittää ulos asunnosta?

Tilannetta pahentavat entiset työnantajat, jotka yrittävät uhkaamalla ja lahjomalla saada naisia luopumaan todistajanlausunnoistaan.

– Täällä kuulee sydäntäsärkeviä tarinoita. Oikeusjutut vievät Kyproksel-

la kohtuuttoman kauan, pisimmät jopa viisi vuotta. Tuomarit eivät tunne kylliksi ihmiskauppaa ja liian usein jutut raukeavat tyhjiin, Chrysanthou sanoo.

Hallitus on välinpitämätön

Ihmiskaupan kitkemiseksi tarvittaisiin poliittista tahtoa kaikilla tasoilla.

– Nyt ihmiskauppa on hallituksen sivujuonne. Valtio ei tee käytännössä mitään asioiden edistämiseksi, sillä talouskriisi vie kaiken huomion, Chrysanthou huomauttaa.

Mikä saa pienen järjestön jatkamaan taistelua tilanteesta, joka näyttää toivottomalta?

– Aloittaessani en tiennyt mitään ihmiskaupasta. Lupasin auttaa tähän työhön lähtenyt ystäväni päivystämällä puhelimesi. Puhelimeni ei ole lakannut soimasta.

Hän on tarjonut apua tarvitseville olkapäähän, jota vasten itkeä. Lähtökohta on se, että autetaan yhtä tyttöä kerrallaan.

Vaikka työ on laajentunut yhä enemmän viranomaiskontaktien pittoon, työt ovat edelleen tärkein asia.

– He tarvitsevat ympärilleen rakastavia ihmisiä. Muistutan itseäni siitä, että tämä voisi tapahtua kenelle hyvänsä, myös omille lapsillemme.

Nykyisessä tilanteessa Chrysanthou näkee ainoaksi toivoksi Jumalan.

– Vain Jumala voi muuttaa sydämet ja auttaa ihmisiä näkemään ihmiskaupan uhrin uudessa valossa. Muuten mitään ei ole tehtävissä. ●

Natalysta tehtiin valehtelija

Tyypillinen ihmiskaupan uhri on nuori, köyhistä oloista tuleva nainen, jolle tuttu henkilö tarjoaa hyväpalkkaista työmahdollisuutta ulkomailla. Näin kävi myös 25-vuotiaalle moldovalaiselle Natalylle, joka

päätyi prostituutioon Kyprokselle.

– Halusin koulutautua ja saada kunnollisen työpaikan. Siihen vanhemmillani ei ollut varaa, Nataly kertoo.

Ovi unelmaan raottui Kyproksella asuneen naapurin kautta. Tämä kertoi, että saarella voisi tienata hyvin ja myös opiskella. Oli parasta yrittää, sillä elämä Moldovassa tarjosi vain kurjuutta.

Naapuri järjesti passin ja viisumin ja pari kuukautta myöhemmin Nataly saapui Larnacaan. Vastassa

oli tuntematon mies. Hän ajoi Natalyn asuntoon, jossa asusti kahdeksan muuta tyttöä.

Painajaismainen todellisuus paljastui pian.

– Minulle kerrottiin, että työhöni kuuluu suostua seksiin yökerhon asiakkaiden kanssa. Muussa tapauksessa seuraisi vaikeuksia.

Työt alkoivat illalla. Jos seksistä maksava asiakas ei ilmaantunut kuuteen mennessä, Nataly alkoi tanssia yökerhossa, josta asiakas saisi valita mieleisensä tytön mukaansa. Seksipalvelun jälkeen työt palasivat takaisin tanssimaan.

Mitään mahdollisuutta pakenemiseen tai avun hakemiseen ei ollut, sillä tyttöjä vartioitiin jatkuvasti.

– Ei ollut juuri aikaa nukkumiseen eikä syömiseen. Minua kohdeltiin kuin konetta.

Kerran hän alkoi itkeä tuntemansa asiakkaan edessä ja pyysi tältä apua.

Mies kuunteli, kunnes itku loppui ja raiskasi sen jälkeen Natalyn.

Pelastukseksi koitui lopulta yökerhoon tehty ratsia. Nataly suostui todistamaan pomoaan vastaan oikeudessa, koska halusi raiskaajansa vankilaan. Muut tytöt eivät kestäneet painetta, heidät ostettiin hiljaisiksi.

Oikeudenkäynti, jota piti odottaa vuosi, ei ollut helppo.

– Seisoin kiduttajieni ja lakimiesten edessä ja kerroin yksityiskohtineen mitä minulle oli tehty. Jouduin menemään helvettiin läpi uudelleen.

Yökerhon omistajan lakimies käytti kaiken taitonsa saadakseen Natalyn murtumaan psyykkisesti.

– Minut piti saada näyttämään valehtelijalta ja huoralta.

Oikeudenkäynti päättyi siihen, että kiduttajat kävelivät syyttöminä vapauteen. ●